

Kansanvalistusseuran kustannuksella:

Lehtori *F. O. Rapolan* kirjoittaman HÄME-maakuntakuvauksen 8 ja 9 vihko ovat ilmestyneet erittäin laajoina ja kuvarikkaina. Kuvien luku näissä vihoissa onkin 64, niissä kymmenisen koko sivun kuvaa. Vihkojen mukana seuraa teosta varten erityisesti I. Uschakoffin kartan mukaan painatettu Hämeen maakunnan kartta, joka suuresti lisää tämän muutenkin arvokkaan maakuntakuvauksen arvoa ja käytännöllisyyttä. Myös on 10:s vihko ilmestynyt, joten koko teos on valmis, sisältäen 480 sivua ja 181 kuvaa.

Hilda Käkikosken SUOMEN HISTORIA NUORISOLLE I. PAKA-NUUDEN AJAN 4 vihko antaa viimeisten tutkimusten perusteella saadun kuvan esivanhempiemme elinkeinoista ja asunnoista, työtaidoista ja puvuista, kauppa- ja sotaretkistä sekä muinaislinnosta, perheestä ja yhteiskunnasta käsittäen mainitun kansallisteoksen sivut 113—160. 5:s vihko päättää teoksen. Teoksen kuvitus on runsas; teos on ainoa kertoileva isänmaan historia, jonka toimitusta monet tunnetut tiedemiehet ovat avustaneet. Voi toivoa sen saavan erittäin runsaan menekin. Vihkon hinta 60 p.

Kansanvalistusseuran *nuotti- ja laulukirjallisuutta* on taas tuntuvasti katutettu. — NAISÄÄNISIÄ LAULUJA on ilmestynyt 12 vihko sisältäen 10 arvokasta naiskuorolle sovitettua sävellystä, useimmat sarjan toimittajan, lehtori *P. J. Hannikaisen* säveltämiä tai sovitettavia. Kun seuran nuottivarastoa (tähän asti ilmestynyt m. m. 16 mies-, 12 nais-, 20 seka-, moniaita yksiäänisiä sekä lukuisia torvisoitto- ja kanteleennuotteja) yhä uusitaan ja täydennetään, tarjoavat seuran nuottikokoelmat laulu- ja soittokunnille runsaimman ja helppohintaisimman valitsemisvaran. Luettelo lähetetään pyydetäessä ilmaiseksi.

Etevään tanskalaisen kirjastomiehen tohtori *Andr. Sch. Steenbergin* huomiota herättänyt kirjastoasioita ja varsinkin lasten- ja nuorisonkirjastoja selostava kirja KOULU ja KIRJAT on ilmestynyt opettaja *V. Sippolan* suomeksi sovittamana. Sivuja 71. Hinta 50 p.

Paraillaan painossa on, paitsi jatkuvia vihkoteoksia, m. m. *Hanna Favorinin* kirjoittama esitys BELGIASTA liittyen uutena Isänä, 33 vihkona, seuran tunnettuihin maantieteellisiin kuvaelmiin.

Kansalaisten itsekasvatus- ja itseopintoharrastuksien elvyttämiseksi on ryhdytty toimittamaan erityistä KANSALAISEN OPINTOKIRJAA, jonka ensi vihko on ilmestynyt, sisältäen *Humaaniset tieteet*. Siv. 78, hinta 1 mk.

LEO TOLSTOIN 80-vuotismuistojuhlaksi on valmistunut *Eino Kaliman* kirjoittama kirjailijan *elämäkerta* lisäten seuran arvokasta elämäkerta sarjaa.

Etevään tanskalaisen tutkijan tohtori *F. Ohrtin* teos KALEVALA KANSANRUNOUTENA ja KANSALLISEPOKSENA, ilmestyy hyvissä ajoin ennen joulua ja tarjotaan tämän vuoden B-sarjan jäsenille 3 markasta.

Useita muitakin uutuuksia on seuralta odotettavissa.

Helsinki 1908, Vihtori Kososen Kirjapaino.

Karjalan Kävijä

Marraskuun numero 1908

WASILI JEREMEJEFF-RÄIHÄ.

Vienankarjalaisen maanpakolaisen H. Remsujeffin Temiristä lähettämä kirje on tuonut sen surullisen viestin, että hänen onnettomuuskomppaninsa kauppias *Wasili Jeremejeff-Räihä* on kuollut tämän kuun 2 p:nä (20 p. lokak. vanhaa lukua).

Vainaja kuului — niinkuin tiedetään — niihin kolmeen karjalaiseen valistustaistelijaan, jotka viime vuoden syyskuussa Vienan Karjalassa ilman tutkintoa vangittiin. Sittemmin hänet

— yllämainitun maamiehensä keralla — karkotettiin kahdeksi vuodeksi Uralin oblastiin (Aasian puolelle). Aluksi annettiin heidän oleskella Uralsk-nimisessä kaupungissa, mutta viime kevätkesällä siirrettiin heidät — kaiketi pois liian hyvistä oloista — pieneen, yksinäiseen Temirin kaupunkiin Kirgiisien arolla. Siellä sai hän keuhkotaudin, jota vainaja sairasti koko kesän ja joka vei hänet hautaan.

Vainajan kokemuksista ja tunteista kovanonnenajallaan saada lähemmin tietää hänen matkamuistelmistaan ja kirjeotteistaan, joita on julkaistu tässä lehdessä. *)

Hänen elämäkertansa on seuraava: Syntyi noin v. 1884 Uhtualla; kävi n. s. Miininin koulun Miinoassa; toimi kauppalvelijana Ahlaisissa (Suomessa); siirtyi n. v. 1902 isänsä maa-kauppaa hoitamaan kotikyläänsä; otti v. na 1905—1907 osaa valistustoimintaan Vienan Karjalassa, aluksi Venäjän perustuslailliskansanvaltaisen puolueen toimihenkilönä ja sitten „Vienan Karjalaisten Liiton“ jäsenenä. Laati ja huolti monta olojenparannusta koskevaa virastoihin ja korkeimpaan paikkaan osoitettua anomusta. Kirjotti „Karjalaisten Pakinoihin“ „kulkuneuvoista ja kansan taistelusta olemassaolonsa puolesta V.-Karjalassa“; „Karjalan Kävijään“ „poliittisen vangin muistelmia“.

Luonteeltaan oli vainaja hienotunteinen, tyyni ja rehellinen. Ihanteen, vakaumuksen ja tulevaisuususkon mies! — Häntä jäi suremaan nuori leski.

Lepää rauhassa rakkailta kotirannoiltasi riistetty, unelmiesi keskeltä nuorena temmattu, lempiaatteesi uhrina kaatunut Karjalan urho!

KUITTIJÄRVEN ULAPALLA . . .

Kuittijärven ulapalla matkavenhe soutaa;
Orjat kiskoo airoillaan, herra maata joutaa.

— Ken sie herra lienetkään, kun siun maata maistaa?
Tuuli puskee vastahan, — päiväyt selkään paistaa.

*) Kirjeotteet jäävät tilanpuutteessa joulukuun numeroon.

— Suusi tukkoon, turakka, ja kisko kiiruumpata,
Taikka muuten maistamaan sun panen nagaikkata!

Kuittijärven ulapalla matkavenhe kiikkuu,
Orjat puree hämpaitaan, huulet hiljaa liikkuu . . .

Ruunun herra, verovouti, venheen pohjall' loikoo,
Ruoskaa kourin koprailee . . . koipiensa oikoo . . .

Aallot ärjyy äkäpäät — herra äkäisemmin,
Räiskähtäessä hyökyveen kiljuu kiukkuisemmin:

— Malta sie — niin uhkailee — jahka maihin astun:
Tyrmään teidät toimitan siit' että tässä kastun!

Orjat puree hämpaitaan, eivät virka mitään,
Mieli tekis nauramaan — uskalla ei sitä.

Ruunun herra, verovouti, votkapullon tempaa,
Kaataa kurja kurkkuunsa, virkkaa vihaisempaan:

— Millaiset teill' Jumalat lienee, juhtakansa,
Koska aina vastaiseen tuivaa tuuliansa?

Nostaa orjat otsiaan, vastaa vanhin heistä:
„Jalot meill' on Jumalat — ylen hyvät meistä.

Meitä myötätuuloseen kaunihisti kantaat,
A kun sie vain matkass' oot, heti vastaan antaat.“

Kuittijärven ulapalla saattovenhe soutaa,
Orjat salaa naureksii — herra maata joutaa.

Ilmari Kianto.